

กรุงเทพธุรกิจ

Krungthep Turakij
Circulation: 145,530
Ad Rate: 1,500

Section: จุติประภาย/วัฒนธรรม

วันที่: พุธ 10 ตุลาคม 2555

ปีที่: 26

ฉบับที่: 8784

Col.Inch: 165.47 Ad Value: 248,205

หน้า: 1 (บนขวา), 8

PRValue (x3): 744,615

ศิลปิน: สีสี่

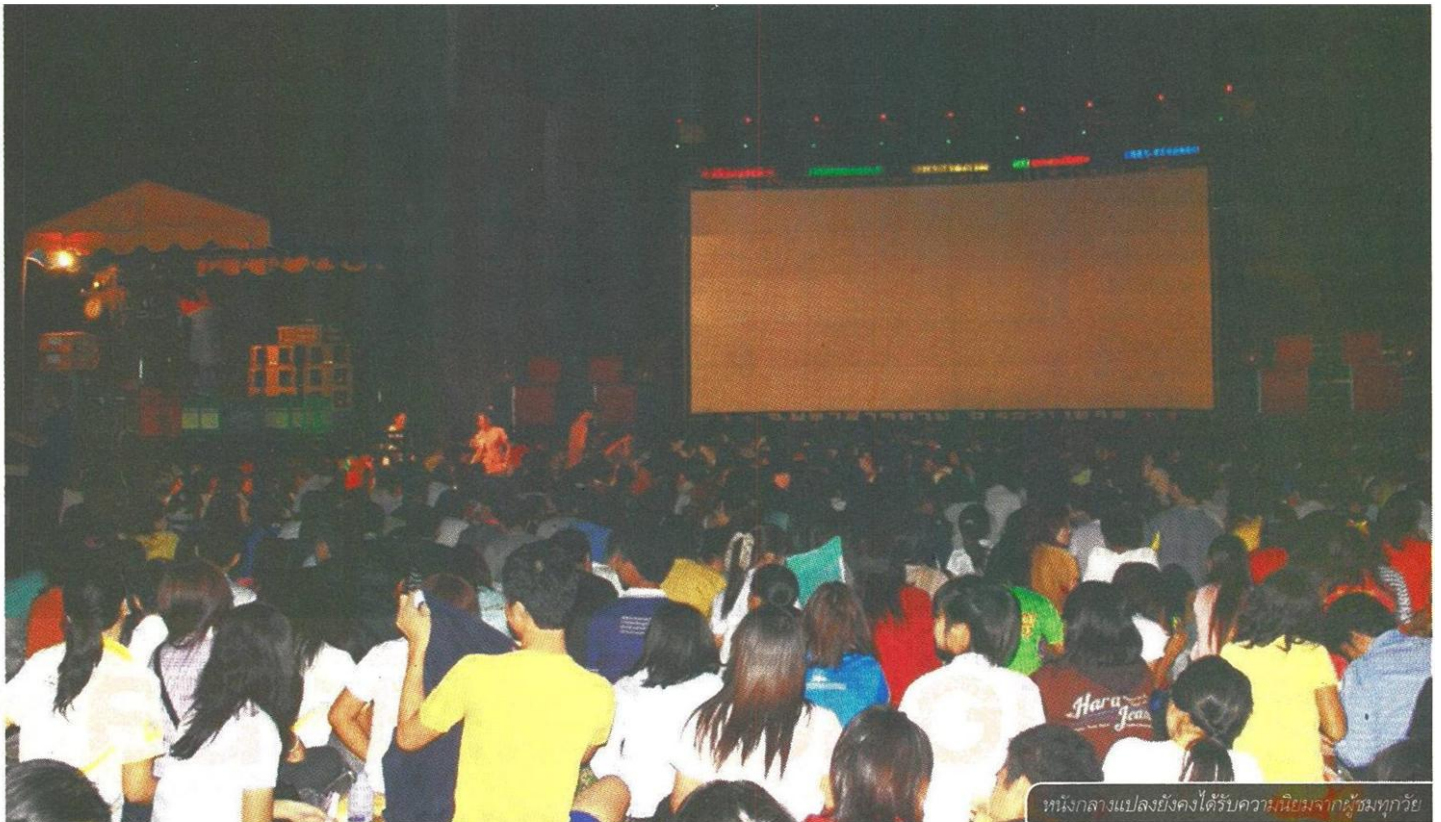
หัวข้อข่าว: อีสานบันเทิง หนังกลางแปลงไม่มีวันตาย

อีสาน
บันเทิง
หนังกลางแปลง
ไม่มีวันตาย

8

อีสานบันเทิง หนังกลางแปลงไม่มีวันตาย

หนังกลางแปลงยังคงได้รับความนิยมจากผู้ชมทุกวัย

● เรื่อง/ภาพ : สุรางค์ศรีณี เจนการ

พ้าสาวสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดใหญ่ ตั้งเด่นในระยะไกลมีโครงเหล็ก ยึดโยงแต่ละด้านอย่างแน่นหนา ส่งให้ผ้าขาวตึงพร้อมจะรองรับเฟรมภาพที่จะ ปลดปล่อยออกจากห้องส่งภาพ หลายคนอาจจะ นึกออกว่า นี่คือ หนังกลางแปลง สื่อบันเทิง คติที่เคยครองใจนักดูหนังมาก่อน หากแต่วันนี้ อาจจะไม่พบเห็นได้น้อยลง เพราะผู้คนต่างมี ทางเลือกในการชมความบันเทิงมากขึ้น

ในเมืองใหญ่อาจจะพบเห็นหนังกลางแปลง ได้น้อยลง แต่สำหรับคนอีสานยังคงพบเห็น การล้อมผ้าฉายหนังกลางแปลงตามชุมชน ได้ไม่ยากนัก คนอีสานคุ้นเคยกับหนังกลางแปลง ที่ตระเวนฉายในแต่ละหมู่บ้าน ผู้คนที่รีบ หอบหมอนหอบเสื่อเพื่อมารอดูอย่างใจจดใจจ่อ แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของหนังกลางแปลง ที่ได้เข้าไปอยู่ในจิตใจผู้ชม เกิดเป็นความผูกพัน และทำให้กิจกรรมบนจอผ้าขาวได้รับความนิยม เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

เรื่องเล่าจากจอผ้าขาว

เมื่อลองสำรวจเจ้าของหนังกลางแปลง ในจังหวัดมหาสารคาม หลายรายปิดตัวลง แต่ยังมี บางเจ้าที่ยึดอาชีพฉายหนังกลางแปลงมานาน นับสิบปี ดังเช่น ศิริวรรณ พลคำมาก ผู้จัดการ สำนักงานกิมแซกภาพยนตร์ จังหวัดมหาสารคาม ศิริวรรณเล่าว่า เดิมทีหนังกลางแปลง อาจจะไม่มียุคที่ดึงดูดผู้ชมมากเท่าที่ควร และอาจล้าสมัยปัจจุบันไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นด้าน

รหัสข่าว: C-121010011113 (10 ต.ค. 55/05:44)

หน้า: 1/3

iQNewsAlert™

บริษัท อินโฟเคสท์ จำกัด 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทร. 0-2253-5000, 0-2651-4700 แฟกซ์: 0-2253-5001, 0-2651-4701 อีเมล: help@iqnewsalert.net

แสง สีและเสียง ตลอดจนอุปกรณ์ในการฉายต่างๆ ซึ่งแตกต่างจากปัจจุบันที่มีเครื่องอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีมากมายที่ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น แม้บางคนอาจมองว่าสิ่งเหล่านี้จะทำให้บทบาทและความนิยมของหนึ่งกลางแปลงลดลงไปบ้างก็ตาม

ใครที่คิดว่าหนึ่งกลางแปลงจะปิดกิจการจึงไม่ใช่เสียทั้งหมด เนื่องจากลูกค้ามักมาจากร้านอาหารไปแสดงในงานมหรสพต่างๆ มากกว่าหมอลำซึ่งด้วยซ้ำ ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการทะเลาะวิวาทและการก่อความวุ่นวายในงานแทนที่จะสร้างความสุขให้ผู้ชมกลับต้องสร้างความเดือดร้อนและความเสียหายมากกว่าเดิมเท่าที่สังเกตเห็นคือผู้ชมยังให้ความสนใจและยังมีจำนวนหนาแน่นในการชมการฉายหนึ่งกลางแปลงตามสถานที่ต่างๆ ทุกครั้งเช่นเคย

“คงไม่มีใครอยากทำธุรกิจนี้ เพราะวิวัฒนาการมันเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัยถึงแม้จะทำได้ แต่ก็คงไม่เหมือนเดิม” เจ้าของกิจการคนเดิมเล่าทิ้งท้าย

ขณะที่ **ไพศาล แซ่ลิ้ม** ผู้ฉายหนึ่งกลางแปลงบริษัทกิมเซาภาพยนตร์ ย้อนอดีตประสบการณ์ว่า เริ่มทำงานฉายหนึ่งกลางแปลงตั้งแต่อายุ 10 ปี ตลอดจนปัจจุบันอายุ 45 ปี ซึ่งเป็นเวลา 35 ปี แล้ว และอาชีพหนึ่งกลางแปลงเป็นสมบัติของตระกูลที่มีการสืบทอดกันรุ่นต่อรุ่นอีกด้วย ซึ่งเป็นรุ่นที่ 3 ของตระกูล จึงมีความชำนาญและคลุกคลีกับหนึ่งกลางแปลงมาโดยตลอด

ไพศาลต้องทำหน้าที่ทุกอย่างตั้งแต่ดูแลอุปกรณ์การฉาย เทคนิคต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการประชาสัมพันธ์ เพราะเรื่องฉายหนึ่งไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องอาศัยความรู้ มีไหวพริบในการแก้สถานการณ์เฉพาะหน้า ตลอดจนการสั่งสมประสบการณ์ ต้องใส่ใจทุกรายละเอียด เพื่อให้การฉายหนึ่งแต่ละครั้งมีคุณภาพ ทำให้เจ้าภาพและผู้ชมเกิดความพึงพอใจและประทับใจจนจบจนส่งผลพวงให้เมื่อมีงานบุญก็เรียกใช้บริการของบริษัทอีกครั้ง

แต่อย่างไรก็ตาม คนคนเดียวคงทำงานทุกตำแหน่งไม่ได้ ดังนั้นจึงต้องหาลูกจ้างมาช่วยในการแบ่งเบาภาระหน้าที่ ไพศาลเล่าว่าการฉายหนึ่งกลางแปลงแต่ละครั้งต้องมีพนักงานประมาณ 4-6 คน โดยแต่ละคนจะทำหน้าที่แตกต่างกัน ส่วนเรื่องค่าจ้างในอดีต

จะได้จำนวนมาก แต่ปัจจุบันลดน้อยลงเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยก็ยังคงเป็นตัวแปรสำคัญ ทั้งนี้ยังขึ้นอยู่กับฤดูกาลและเทศกาลด้วย ถ้าเป็นช่วงออกพรรษาลอยกระทง ปีใหม่ สงกรานต์และงานทำบุญต่างๆ ที่ต้องจ้างมหรสพไปแสดงก็จะมียานจำนวนมาก แต่ถ้าช่วงเข้าพรรษาจะไม่ค่อยมีงานถึงมีก็มีน้อยถ้าไม่เป็งานต่วนงานแก้บน และ

คนฉายหนึ่งต้องเรียนรู้ครบวงจรในธุรกิจหนึ่งกลางแปลง

รถเร่-ของชาย อีกหนึ่งองค์ประกอบของการเสพหนึ่งกลางแปลง

ล้อมผ้าฉายหนึ่งหาเงิน

ผู้ฉายหนึ่งคนเดิมย้ำว่า หนึ่งกลางแปลงจะอยู่ได้ต้องขึ้นอยู่กับการจัดงานบุญต่างๆ เพราะ “ตราบใดที่คนอีสานยังมีงานบุญก็อยู่ได้” เนื่องจากภาคอีสานเป็นคนใจบุญ ชอบจัดงานบุญต่างๆ เป็นประจำ จึงทำให้ภาคอีสานเป็นภาคเดียวที่นิยมจ้างมหรสพหนึ่งกลางแปลงมากที่สุดในประเทศไทย

อย่างไรก็ตาม ถึงเม้งงานบุญจะเป็นส่วนหนึ่ง

ที่ทำให้หนึ่งกลางแปลงอยู่รอดแล้ว ถ้าไม่ปรับปรุงเทคนิคให้ทันสมัยใหม่เสมอ ก็คงอยู่ไม่รอดเช่นเดียวกัน เพราะหัวใจหลักของหนึ่งกลางแปลงขึ้นอยู่กับคุณภาพของแสง สี เสียง รวมถึงการสร้างมนษยสัมพันธ์กับผู้ชม และถ้าใจไม่รักคงทำไม่ได้ ต้องทำให้ผู้ชมเข้าถึงอารมณ์สในการรับชมอย่างเต็มที่

หากแต่บรรยากาศและการเติมเต็มชีวิต บางส่วนที่ขาดหายของคนต่างจังหวัด ทำให้หนึ่งกลางแปลงดำรงสถานะไม่ต่างจากมหรสพชีวิตที่ไม่มีวันตายจากไป

“อาชีพฉายหนึ่งกลางแปลงคงไม่มีใครอยากสืบทอดและเป็นไปได้ยาก เนื่องจากผมมีลูกสาวคนเดียว คงจะหาไม่ได้และอาชีพนี้ก็เหมาะสมกับผู้ชายมากกว่าผู้หญิง เพราะ

ต้องใช้ร่างกายเป็นส่วนใหญ่คงต้องปล่อยไปตามกาลเวลาและอายุขัยของตน แต่อย่างไรก็ตามจะทำอาชีพนี้ต่อไปจนกว่าจะทำไม่ไหว” ชายฉาบหนึ่งคนเดิมเล่า

รากากถูก โกลีธาตุมขบข

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้หนังกกลางแปลงอยู่ได้คือ ความต้องการหนังไปฉายตามงานบุญต่างๆ นอกเหนือจากนั้น สิ่งสำคัญคือ ผู้ชมหนังกกลางแปลงที่เป็นคนรุ่นใหม่ ตามต่างจังหวัด

นับเป็นส่วนสำคัญให้หนังกกลางแปลงจะทำกิจการต่อไปได้ เช่น การจัดฉายหนังกกลางแปลงของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (มมส.) ที่เกิดขึ้นเป็นประจำ

เอกพงษ์ พึ่งตน นิสิตปี 4 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้ชมหนังกกลางแปลง เล่าว่า หนังกกลางแปลงในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (มมส.) มีมานานแล้วเพราะตั้งแต่เข้ามาเรียนในสถาบันนี้เมื่อตอนปี 1 จนปัจจุบันเรียนอยู่ปี 4 เห็นการฉายหนังกกลางแปลงมาโดยตลอดและมาชมทุกครั้งเมื่อมีโอกาส ทว่าหนังกกลางแปลงให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และที่สำคัญยังถือเป็นยาชั้นดีในการผ่อนคลาย เนื่องจากตลอดสัปดาห์ก็เรียนทุกวัน อีกรายการก็ไม่แพ้งด้วย และการดูหนังกกลางแปลงสามารถเชื่อมโยงให้นึกถึงสมัยตอนเป็นเด็ก เพราะบรรยากาศไม่แตกต่างมากเท่าที่ควร

ด้วยความชอบส่วนตัวที่ได้ชมหนังกกลางแปลงบ่อยครั้ง เอกพงษ์บอกว่า ปัญหาในการฉายหนังกกลางแปลงก็มีบ้าง เช่นเรื่อง

ระหว่างเตรียมฉายหลังกลางแปลง

สถานที่ในการฉายหนังกกลางแปลงที่คับแคบและค่อนข้างจำกัด จึงทำให้ไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้ชม ทั้งยังเรื่องยูงที่คอยก่อกวนทุกครั้งที่มาชม จนต้องหาอุปกรณ์กันยูงมาด้วยทุกครั้ง

ผู้ชมคนเดิมเล่าต่อว่า สิ่งทีหนังกกลางแปลงใน มมส. ยังเป็นที่นิยมและตอบสนองความต้องการของนิสิต เนื่องจากนิสิตส่วนมากมีภูมิลำเนาอยู่ที่ภาคอีสานและมาจากท้องถิ่นห่างไกล แน่แน่นอนว่าต้องเคยรับชมหนังกกลางแปลง

ที่บ้านเกิดของตนเองมาก่อนและอาจจะติดการใช้ชีวิตแบบเดิมๆ ก็ว่าได้ จึงมาชมหนังก

กลางแปลงในครั้งนี่ที่สำคัญเป็นโอกาสที่หาชมได้ยากมาก เพราะปัจจุบันหนังกกลางแปลงก็เลื่อนรางลงทุกที แต่อย่างไรก็ดี “ตราบดีที่มีผู้ชมให้ความสำคัญและมาชมทุกครั้งเมื่อมีโอกาส หนังกกลางแปลงก็อยู่ได้เพราะหนังกกลางแปลงกับผู้ชมเป็นสิ่งคู่กัน ขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งคงไม่ได้”

เช่นเดียวกับ **ปนวรรณ โพธิ์มูล** ผู้ชมหนังกกลางแปลงอีกคนเล่าเสริมว่า เป็นครั้งแรกทีมาชมหนังกกลางแปลง เพราะเรื่องทีจะฉายมีความน่าสนใจ แล้วในการชมหนังกกลางแปลงก็มีความเป็นส่วนตัวและบางครั้งคุ้มค่าน่ามากกว่าการทีจะดูในโรงภาพยนตร์ด้วยซ้ำ โดยการชมหนังกกลางแปลงในครั้งนี่จะช่วยคลายความคิดถึงบ้าน เพราะวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ไม่มีอะไรทำ ซึ่งหนังกกลางแปลงจะช่วยเสริมและเติมเต็มในส่วนนี้ได้ แม้จะเป็นความสุขแค่ระยะเวลาสั้นก็ตาม แต่ถ้าหนังกกลางแปลงมีเทคนิคด้านแสง สี เสียง เนื้อเรื่องดีและฉายอย่างต่อเนื่อง รวมถึงบรรยากาศทีน่าจดจำ อาจจะทำให้เกิดความประทับใจและหลงเสน่ห์ของหนังกกลางแปลงโดยมิรู้ลืมก็ว่าได้

ส่วนมุมมองของผู้ว่าจ้างหนังกกลางแปลงมาฉายในมหาวิทยาลัย อย่าง **สุชาติา จนนันท์** ประธานชมรมอาสาพัฒนา ผู้ว่าจ้างหนังกกลางแปลงในการทำกิจกรรมชมรม เล่าว่า การทีเลือกหนังกกลางแปลงมาจัดกิจกรรมของชมรม เพื่อหารายได้บำเพ็ญประโยชน์และพัฒนากิจกรรมของชมรม ทีสำคัญถือเป็นทางเลือกให้นิสิต มมส. ได้มีความหลากหลายในการรับชมภาพยนตร์ทีอยากชมหนังกทีใหม่และยังอยู่ในกระแส ซึ่งอาจจะมีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและค่าใช้จ่าย ทำให้พลาดโอกาสทีจะไปชมในโรงภาพยนตร์ ส่วนกลุ่มเป้าหมายจะเป็นนิสิตทีพักอยู่หอในตอนแรกไม่คิดทีว่านิสิตจะให้ความสำคัญมากขนาดนี้ ตรงกันข้าม นิสิตทีให้ความสนใจอาจมาจากรายการหนังกทีน่าสนใจ มีความสดใหม่ อยู่ในกระแส บวกกับนักแสดงในหนังกเรื่องนั้นเป็นที่ชื่นชอบและสถานที่แสดงหนังกกลางแปลงสะดวกต่อการเดินทาง

ผู้ว่าจ้างหนังกคนเดิมยังเล่าต่อว่า แม้หนังกกลางแปลงจะมีมานานแล้ว แต่อย่างไรก็ตามหนังกกลางแปลงถือเป็นตัวช่วยอย่างหนึ่งทีคอยอยู่เคียงข้างเรา แม้บางครั้งจะมีอารมณ์เศร้าโศกเสียใจ เหนงและเปล่าเปลี่ยว ก็จะช่วยเสริมในข้อต้อยจุดนี้ได้ แต่ถ้าจะเพิ่มความสุขให้มากกว่าเดิมต้องไปชมกับคนทีเรารัก ไม่ว่าจะเป็พ่อแม่ เพื่อน แฟนและบุคคลทีอยู่รอบๆ ตัวเรา แม้ใครหลายคนจะคิดว่าหนังกกลางแปลง

สมัยอดีตและปัจจุบันมีความแตกต่างกัน แต่ถ้ามองอย่างลึกซึ้งแล้ว คงต่างกันตรงเครื่องไม้เครื่องมือทีใช้หรือพัฒนาให้ทันสมัยมากขึ้นตามยุคสมัยเท่านั้น ส่วนเรื่องสถานที่ยังฉายกลางแจ้ง เพื่อได้บรรยากาศเหมือนสมัยก่อน และคงความเป็นหนังกกลางแปลงดั้งเดิม แต่เมื่อพูดถึงความอยู่รอดแน่นอนว่าต้องประกอบหลายๆ ปัจจัยด้วยกัน แต่ทีเห็นชัดเจนเป็นเรืองการทีให้ความสนใจของแต่ละบุคคล ซึ่งบางคนยังเล็งเห็นความสำคัญและคุณค่า จึงอยากจะทำอนุรักษ์และชวนชาวการใช้ชีวิตความเป็นคนอีสานในแบบฉบับหนังกกลางแปลง

การดำรงอยู่ของหนังกกลางแปลงในภาคอีสานจึงสะท้อนให้เห็นถึงความผูกพันระหว่างคนอีสานกับหนังกกลางแปลงได้อย่างดี เพราะไม่ใช่แค่เพียงความบันเทิงทีผ่นผ้าขาวได้มอบให้คนดู หากแต่บรรยากาศและการเติมเต็มชีวิตบางส่วนทีขาดหายของคนต่างจังหวัด ทำให้หนังกกลางแปลงดำรงสถานะไม่ต่างจากมรดกชีวิตทีไม่มีวันตายจากไป